

מקור המאמר בזהר פרשת ויגש דף רח ע"ב - רט ע"א
אין הקב"ה פועל רע

תָּא חֲזִי, אֵלֶיהוּ אָמַר, הֲגַם עַל הָאֱלֻמְנָה אֲשֶׁר אָנִי
מִתְגֹּרֵר עִמָּה. בְּגִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר
לִיה לְאֵלֶיהוּ, הִנֵּה צְוִיתִי שָׁם אִשָּׁה אֱלֻמְנָה לְכַלְכְּלָהּ.
וְכָל מָאן דְּזִין וּמְפָרְגִים לְמָאן דְּאֶצְטְרִיךְ לִיה, וְכָל שְׂפָן
בְּיוֹמֵי דְכַפְנָא, הָא אֶתְאַחִיד בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, וְגָרִים לִיה
חַיִּים וְלִבְנֵי, וְהָא אוֹקִימְנָא. וְהִשְׁתָּא אֵלֶיהוּ אָמַר, כָּל
מָאן דְּקִיִּים גַּפְשָׁא בְּעֵלְמָא, זְכִי לִיה חַיִּים וְזְכִי
לְאֶתְאַחֲדָא בְּאֵילָנָא דְחַיִּי. וְהִשְׁתָּא שְׁלֵטָא אֵילָנָא
דְּמוֹתָא סְטְרָא דְרַע עַל הָאֱלֻמְנָה דְאַנְתָּ פְקֻדָּתָ לְמִיזִין
לִי. בְּגִין כְּדִּי הִרְעוּתָ (לְמָה הִרְעוּתָ).

וְאִי תִימָא דְרַע לָא אֶתְעֵבִיד לְבַר נֶשׁ מֵעַם קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. תָּא חֲזִי, בְּזִמְנָא דְבַר נֶשׁ אֲזִיל
לִימִנָּא, נְטִירוֹ דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּדִיר לְגַבְיָה, וְלָא
יְכִיל סְטְרָא אַחְרָא לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהּ. וְהָא רַע
אֶתְכַפְּיָא קַמֵּיהּ, וְלָא יְכִיל לְשִׁלְטָאָה. וְכִיּוֹן דְּנְטִירָא
דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְעֵבְרָא מִנֵּיהּ, בְּגִין
דְּאִיהוּ אֶתְדַבֵּק בְּרַע, כִּדְיִן הֵהוּא רַע, כִּיּוֹן דְּחַמֵּי
דְּלָאו עַמִּיָּה נְטִירוֹ, כִּדְיִן שְׁלִיט עֲלֵיהּ, וְאֶתִי לְשִׁינְעָאָה
לִיה, וְכִדְיִן אֶתְיָהִיב לִיה רְשׁוֹ, וְנָטִיל גַּשְׁמִיתִיהּ.

(דף רט ע"א)

בָּא רָאָה, אֵלֶיהוּ אָמַר, הֲגַם
עַל הָאֱלֻמְנָה אֲשֶׁר אָנִי
מִתְגֹּרֵר עִמָּה. מְשׁוּם
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ
לְאֵלֶיהוּ, הִנֵּה צְוִיתִי שָׁם אִשָּׁה
אֱלֻמְנָה לְכַלְכְּלָהּ, וְכָל מִי שְׂזִין
וּמְפָרְגִים לְמִי שְׁצָרִיךְ לוֹ, וְכָל
שְׂפָן בְּיַמֵּי רַעַב, הֲרִי נֶאֱחָז
בְּעֵץ הַחַיִּים, וְגוֹרֵם לוֹ וְלִבְנָיו
חַיִּים, וְהִנֵּה בְּאַרְנוֹ. וְעַכְשָׁו
אֵלֶיהוּ אָמַר, כָּל מִי שְׁמַקְיִים
נַפְשׁ בְּעוֹלָם, זֹכֶה לוֹ חַיִּים,
וְזֹכֶה לְהֶאֱחָז בְּעֵץ הַחַיִּים,
וְעַכְשָׁו שׁוֹלֵט עֵץ הַמּוֹת, הַצַּד
שֶׁל רַע, עַל הָאֱלֻמְנָה שְׁאֵתָה
צְוִיתָ לְזוֹן אוֹתִי, מְשׁוּם כְּדִי
הִרְעוּתָ [לְמָה הִרְעוּתָ].

וְאִם תִּאמַר שְׂרַע לָא נַעֲשֶׂה
לְאִישׁ מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא - בָּא רָאָה, בְּזִמְנָ שְׁאָדָם
הוֹלֵךְ לְיִמִּין, שְׁמִירְתוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּמִיד
אֶצְלוֹ, וְלָא יְכוֹל הַצַּד הָאֲחֵר
לְשִׁלֵּט עָלָיו, וְהָרַע הַזֶּה נִכְנַע
לְפָנָיו וְלָא יְכוֹל לְשִׁלֵּט. וְכִיּוֹן
שְׁשִׁמִּירַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

עוֹבְרַת מִמֶּנּוּ, מְשׁוּם שֶׁהוּא נִדְבֵק בְּרַע, אֲזִי אוֹתוֹ הָרַע, כִּיּוֹן שְׁרוּאָה שְׁאִין עִמּוֹ שְׁמִירָה, אֲזִי שׁוֹלֵט עָלָיו וְכָא לְהַשְׁמִיד אוֹתוֹ, וְאֲזִי נִתְּנָת לוֹ רְשׁוּת וְנוֹטֵל אֶת גַּשְׁמִיתוֹ.

מִשֶׁה אָמַר לָמָּה הִרְעַתָּהּ, שְׁנַתְנָה רְשׁוֹת לְצַד הָרַע לְשִׁלֹּט עַל יִשְׂרָאֵל, לְהִיּוֹת בְּשַׁעֲבוּד שְׁלוֹ. דָּבַר אַחַר לָמָּה הִרְעַתָּהּ - שְׂרָאָה כַּמָּה מֵהֶם שָׁהִיו מִתִּים וְנִמְסְרוּ לְצַד הָרַע.

מִשֶׁה אָמַר לָמָּה הִרְעַתָּהּ, דְּאִתְיָהִיב לִיה רְשׁוֹ לְסַטְרָא דְרַע, לְמִשְׁלַט עַלִיָּהוּ דִישְׂרָאֵל, לְמַהוּי בְּשַׁעֲבוּדָא דִילִיָּה. דָּבַר אַחַר לָמָּה הִרְעַתָּהּ, דְּחַמָּא כַּמָּה מְנַהוֹן דְּהוּוּ מִתִּין, וְאִתְמַסְרוּ בְּסַטְרָא דְרַע.

בֵּא רְאָה, בְּשַׁעָה שְׁהַטּוֹב מִתְעוּרָר, שֶׁהוּא הִימִין, כָּל הַשְּׂמֵחָה וְכָל הַטּוֹב וְכָל הַבְּרָכוֹת נִמְצְאוֹת, וְהַכֹּל הוּא בְּחַשְׁאֵי, כְּמוֹ שְׂבִאֲרוּהָ שְׂאוּמְרִים בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד בְּחַשְׁאֵי, וְזֶה הַסּוּד, מִשׁוּם [שְׁזַהוּ יְחוּד] שְׂאֵז הוּא הַיְחוּד כְּרֵאֵי.

תָּא חַזִּי, בְּשַׁעָתָא דְטוֹב אִתְעַר, דְּאִיהוּ יְמִינָא, כָּל חִידוֹ, וְכָל טִיבוֹ, וְכָל בְּרַכָּאן מְשַׁתְּבַּחֵן, וְכָל בְּחַשְׁאֵי אִיהוּ, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ, דְאִמְרֵי בְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד בְּחַשְׁאֵי, וְרוּז דָּא בְּגִין (ס"א דְהֵאֵי אִיהוּ יְחוּדָא) דְּאִיהוּ כְּדִין יְחוּדָא כְּדָקָא חַזִּי.

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּסַעוּדָה הַשְּׁנִיָּה כְּתוּב אֵז תִּתְעַנֵּג עַל ה'. עַל ה' וְדָאֵי. שְׂאוּתָהּ שְׁעָה נְגָלָה הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ, וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשַׂמְחָה, וְהַשְּׁלָמוֹת וְהַחֲדוּהָ שֶׁל הַעֲתִיק אָנוּ עוֹשִׂים, וְזוּהִי סַעוּדָתוֹ וְדָאֵי.

ספר אור הזהר (עמוד 119)

וְהַעֲנֵן הוּא, דְּהִנֵּה תוֹרָה שְׂבַכְתָּב נִקְרָא עֵץ חַיִּים, לְפִי שְׁלֵא נִתְלַבְּשָׁה בְּלְבוּשִׁים גְּשָׁמִיִּים כָּל כָּף (לְהִיּוֹתָהּ מִבְּחִינַת זְעִיר אַנְפִּין) וְנִרְגַּשׁ בָּהּ הָאוֹר הָאֱלֹקִי כּו' בְּנֹזֵכַר לְעִיל פֶּרֶק י"א, וְכָל שְׁכָן בְּפִנְיֵי מִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁלֵא נִתְלַבְּשָׁה בְּלְבוּשִׁים גְּשָׁמִיִּים, שְׁהָרִי הִיא מְדַבֶּרֶת מִעֲנִינִים רוּחָנִים בְּסִדְר הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת וּבְעֲנִינֵי אֱלֻקוֹת וּבְכֻלָּל, וְגַם הִשְׁכָּל וְהַהֲשֵׁנָה בְּזֶה הָרִי הוּא הַשְּׁנָה רוּחָנִית וְנִרְגַּשׁ בָּהּ הָאוֹר הָאֱלֹקִי, וְכָל עֲנִינָה הוּא לִידַע אֵת הַשֵּׁם וּלְבוֹא לִידֵי אַהֲבָה וִירְאָה, וְכִמוֹ שְׂכַתְּב הַשְּׁל"ה בְּמַסְכַּת שְׁבוּעוֹת שְׁלוֹ (דף קפג): בְּעֲנֵן לְמוֹד הַתּוֹרָה לְשִׁמָּה, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וְדַבְרֵי תוֹרָה שְׁהֶם מִעֲנִינֵי חֲקִירוֹת וִידִיעוֹת וְהַשְּׁנוֹת וְלִמְדָם בְּשִׁבִיל שִׂידַע שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ וְנִדְלָתוֹ וּמַסְתְּרֵי מַצּוּוֹתָיו וְאֵז יִתְלַהֵב לְכַבּוֹ לִירְאָה אוֹתוֹ וּלְאַהֲבָה אוֹתוֹ, וְזֶהוּ שְׁסִים בְּבִרְכַּת אַהֲבָה רַבָּה וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתָךְ וְדַבַּק לְבַנּוּ בְּמַצּוּוֹתֶיךָ וַיְחַד לְכַבְּנוּ לְאַהֲבָה וּלִירְאָה אֵת שְׁמֶךָ, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

וּבְפֶרֶט בְּתוֹרַת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה אֲשֶׁר הִנְחִילוֹנוּ אֲבוֹתֵינוּ רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים גְּשָׁמְתָם עֲדָן זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה, הַמְּגַלִּים וּמְבַאֲרִים גְּדֻלַּת וְרוּמְמוֹת הַשֵּׁם וְכָל עֲנִינֵי אֱלֻקוֹת הַמְּבִיאִים לִידֵי אַהֲבָה וִירְאָה וּמְלַמְּדֵנוּ לְדַעַת אֵת הַשֵּׁם וְאִיךָ לְעַבְדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַהֲבָה וִירְאָה כְּדַבְעֵי וְהַדְּרָכִים הַמְּבִיאִים לָזֶה, וְכִמוֹ שְׂכַתְּב בְּאַגְרַת הַקְּדֻשׁ בְּקוּיִנְטָרְס אַחְרוֹן דְּבוּר הַמַּתְחִיל לְהַבִּין מַה שְׂכַתְּב בְּפָרִי עֵץ חַיִּים וְזֶה לְשׁוֹנוֹ אֱלֵא שִׂידִיעַת הַמְּצִיאוֹת מִהַהֲשְׁתַּלְשְׁלוֹת הִיא גַם בֵּן מַצּוּהָ רַבָּה וְנִשְׁנָבָה וְאִדְרָבָה עוֹלָה עַל כְּלָנָה כְּמוֹ שְׁנֵאֵמַר וִידַעַת הַיּוֹם כּו' דַּע אֵת אֱלֹקֵי אֲבִיךָ כּו' וּמְבִיאָה לְלֵב שְׁלָם כּו' שֶׁהוּא הָעֵקֶר כּו' עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ וְכו'.